

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพตามองค์ประกอบของคุณภาพ 9 องค์ประกอบของทบวงมหาวิทยาลัย ว่าในแต่ละด้านประกอบด้วยตัวบ่งชี้อะไรบ้าง 2) เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพ ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่อยู่ในโครงการนำร่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ในแต่ละองค์ประกอบของคุณภาพทั้ง 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงาน 2) การเรียนการสอน 3) กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา 4) การวิจัย 5) การบริการวิชาการแก่สังคม 6) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7) การบริหารและจัดการ 8) การเงินและงบประมาณ 9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ ข้าราชการผู้ช่วยทางวิชาการ (สาย ข) และ ข้าราชการผู้ช่วยทางธุรการ (สาย ค) ที่สังกัดคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่จำกัดรับ 11 แห่ง ที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มประชากร จำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	กลุ่มประชากร				รวม (คน)
	ผู้บริหาร	อาจารย์	ข้าราชการสาย ข	ข้าราชการสาย ค	
1. เกษตรศาสตร์	14	89	6	23	132
2. ขอนแก่น	16	142	5	33	196
3. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	38	151	15	24	228
4. เชียงใหม่	23	125	10	37	195
5. นครสวรรค์	8	45	2	3	58
6. บุรพา	18	41	3	8	70
7. ทักษิณ	17	34	-	3	54
8. มหาสารคาม	11	40	6	9	66
9. สงขลานครินทร์	13	107	6	20	146
10. ศิลปากร	10	102	8	19	139
11. ศรีนครินทรวิโรฒ	11	96	2	10	119
รวม (คน)	179	970	63	189	1,403

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ ข้าราชการผู้ช่วยทางวิชาการ (สาย ข) และข้าราชการผู้ช่วยทางธุรการ (สาย ค) ที่สังกัดคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย 4 แห่งในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ในโครงการนำร่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	กลุ่มตัวอย่าง				รวม (คน)
	ผู้บริหาร	อาจารย์	ข้าราชการสาย ข	ข้าราชการสาย ค	
1. เกษตรศาสตร์	14	89	6	23	132
2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	38	151	15	24	228
3. บูรพา	18	41	3	8	70
4. ศรีนครินทรวิโรฒ	11	96	2	10	119
รวม (คน)	81	377	26	65	549

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมีจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามมหาวิทยาลัย ได้ดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล				รวม (คน)
	ผู้บริหาร	อาจารย์	ข้าราชการสาย ข	ข้าราชการสาย ค	
1. เกษตรศาสตร์	8	54	2	10	74
2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	16	81	7	6	110
3. บูรพา	6	32	3	7	48
4. ศรีนครินทรวิโรฒ	11	41	-	5	57
รวม (คน)	41	208	12	28	289

1.4 สัดส่วนของประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

จากจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล นำมาเปรียบเทียบสัดส่วน ได้ดังแสดงในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 สัดส่วนของประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่ม	สัดส่วน		
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
1. ผู้บริหาร	12.8	14.7	14.2
2. อาจารย์	69.1	68.7	71.97
3. ข้าราชการสาย ข	4.5	4.7	4.2
4. ข้าราชการสาย ค	13.5	13.5	9.7

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 2 ชุด ดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ฉบับ คือแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ แบบสอบถามสำหรับข้าราชการสาย ข และแบบสอบถามสำหรับข้าราชการสาย ค ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของคุณภาพอุดมศึกษา 9 องค์ประกอบ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ แล้วนำมาสร้างเป็นตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

2) สรุปรูปตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วยตัวบ่งชี้ทั้งสิ้น 101 ตัวบ่งชี้ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้

3) สร้างแบบสอบถาม จากตัวบ่งชี้ที่ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แบบสอบถามที่มีโครงสร้างเนื้อหาและจำนวนข้อ ดังแสดงในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 โครงสร้างเนื้อหาและจำนวนข้อของแบบสอบถามชุดที่ 1

ตอนที่	จำนวนข้อของแบบสอบถาม			
	แบบสอบถาม ผู้บริหาร	แบบสอบถาม อาจารย์	แบบสอบถาม ข้าราชการสาย ข	แบบสอบถาม ข้าราชการสาย ค
1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ	5	7	5	5
2. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ ผลการประกันคุณภาพ การศึกษาของคณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ ตามแนวทางของ ทบวงมหาวิทยาลัย	14	18	14	10
รวม	19	25	19	15

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 โดยผู้วิจัยได้ทดลองใช้แบบสอบถามกับผู้บริหาร อาจารย์ ข้าราชการสาย ข และ สาย ค ของมหาวิทยาลัยบูรพา รวมจำนวน 8 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 2 คน อาจารย์ จำนวน 2 คน ข้าราชการสายการสาย ข จำนวน 2 คน และข้าราชการสาย ค จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ในด้านคำสั่ง และข้อคำถามว่ามีความกำกวมหรือไม่ ได้ขอเสนอแนะในการแก้ไขดังนี้

1. แบบสอบถามผู้บริหาร

ตอนที่ 2 เนื่องจากข้อคำถามใช้ภาษายังไม่เหมาะสม โดยเสนอแนะให้ปรับปรุงข้อความ เช่น ข้อความเดิม "ท่านคิดว่าข้อใดบ้าง ที่แสดงว่า" แก้ไขเป็น "ท่านคิดว่าข้อใด ที่แสดงให้เห็นถึง" และ ท้ายข้อคำถามทุกข้อให้ต่อท้ายด้วย (ตอบได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ)

2. แบบสอบถามอาจารย์

ตอนที่ 2 ข้อที่ 7 แก้ไขตัวเลือกที่ 2 "ร้อยละของจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม" เนื่องจากไปซ่อนอยู่ในตัวเลือกที่ 1 "รายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา" แก้ไขโดยตัดตัวเลือกนั้นออก

ข้อที่ 9 แก้ไขตัวเลือกที่ 3 "ร้อยละของจำนวนนักศึกษาที่มารับบริการ" เนื่องจากไปซ่อนอยู่ในตัวเลือกที่ 2 "รายงานสรุปผลการให้บริการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพ" แก้ไขโดยตัดตัวเลือกนั้นออก

ข้อที่ 14 แก้ไขตัวเลือกที่ 3 "ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการวิชาการ" เนื่องจากไปซ่อนอยู่ในตัวเลือกที่ 4 แก้ไขโดยตัดตัวเลือกนั้นออก

ข้อที่ 18 เนื่องจากตัวเลือกยังไม่ครอบคลุมเสนอแนะให้เพิ่มตัวเลือก "มีคู่มือการประกันคุณภาพ"

3. แบบสอบถามข้าราชการสาย ค

ตอนที่ 2 ข้อที่ 7 เนื่องจากตัวเลือกไม่สัมพันธ์กับข้อความให้ปรับตัวเลือกที่มีคำว่า "มีเพียงพอ" จึงได้แก้ไขเป็น "มีเพิ่มมากขึ้น" และเพิ่มตัวเลือก "จำนวนเงินรายได้ของคณะมีเพิ่มขึ้น"

4. แบบสอบถามข้าราชการสาย ข

ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุง เพราะสามารถตอบแบบสอบถามได้ทุกข้อ โดยไม่มีปัญหาใดในการตอบ

5) ปรับปรุงแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับผู้บริหาร อาจารย์ ข้าราชการสาย ข และข้าราชการสาย ค ของมหาวิทยาลัยนเรศวร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 40 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 10 คน อาจารย์ จำนวน 10 คน ข้าราชการสาย ข จำนวน 10 คน และข้าราชการสาย ค จำนวน 10 คน ผลจากการทดลองใช้พบว่าผู้ตอบไม่มีปัญหาใดในการตอบแบบสอบถาม

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง โดยมีเนื้อหา รูปแบบของข้อความดังแสดงในตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 โครงสร้างเนื้อหา และรูปแบบของแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพของคณะ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ตอนที่/เนื้อหา	เนื้อหาย่อย				รูปแบบของ คำถาม
	แบบสอบถามผู้บริหาร	แบบสอบถามอาจารย์	แบบสอบถาม ข้าราชการสาย ข	แบบสอบถาม ข้าราชการสาย ค	
1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อายุ 2. อายุราชการ 3. ระดับการศึกษาสูงสุด 4. ตำแหน่งทางบริหาร 5. มหาวิทยาลัยที่สังกัด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อายุ 2. อายุราชการ 3. ระดับการศึกษาสูงสุด 4. ตำแหน่งทางวิชาการ 5. ตำแหน่งทางบริหาร 6. สังกัดภาควิชา 7. มหาวิทยาลัยที่สังกัด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อายุ 2. อายุราชการ 3. ระดับการศึกษาสูงสุด 4. ตำแหน่ง 5. มหาวิทยาลัยที่สังกัด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อายุ 2. อายุราชการ 3. ระดับการศึกษาสูงสุด 4. ตำแหน่ง 5. มหาวิทยาลัยที่สังกัด 	<p>เต็มค่า</p> <p>เต็มค่า</p> <p>เลือกตอบ</p> <p>เลือกตอบ</p> <p>เลือกตอบ</p> <p>เลือกตอบ</p>
2. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ ผลการประกันคุณภาพ การศึกษาของ คณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความชัดเจนปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ 2. ความสอดคล้องของปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ของคณะ กับมหาวิทยาลัย 3. การปฏิบัติตามแผนงาน 4. การประเมินแผนงาน และโครงการ 5. การกำหนดโครงสร้างและ ระบบการบริหาร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความทันสมัยของหลักสูตร 2. คุณภาพของอาจารย์ 3. กระบวนการเรียนการสอน 4. คุณภาพของนักศึกษา 5. วิธีการวัดและประเมินผล 6. ปัจจัยเกื้อหนุน 7. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการของนิสิตนักศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความทันสมัยขอหลักสูตร 2. ปัจจัยเกื้อหนุน 3. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการของนิสิตนักศึกษา 4. การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา 5. การให้บริการแนะแนวเกี่ยวกับอาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดโครงสร้าง และระบบการบริหาร 2. การกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร 3. ระบบการคัดเลือกบุคลากร 4. การประเมินบุคลากรและพิจารณา ความดีความชอบ 5. ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ 	<p>เลือกตอบ</p> <p>และเต็มค่า</p> <p>.</p> <p>.</p> <p>.</p> <p>.</p>

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ตอนที่/เนื้อหา	เนื้อหาย่อย				รูปแบบของ
	แบบสอบถามผู้บริหาร	แบบสอบถามอาจารย์	แบบสอบถามข้าราชการสาย ข	แบบสอบถามข้าราชการสาย ค	คำถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ ผลการประกันคุณภาพ การศึกษาของคณะ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (ต่อ)	6. การกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร 7. ระบบการคัดเลือกบุคลากร 8. การประเมินบุคลากรและการพิจารณา ความดีความชอบ 9. ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ 10. การมีส่วนร่วมในการบริหาร 11. การแสวงหาแหล่งเงินงบประมาณ 12. การจัดสรรและการตรวจสอบ งบประมาณ 13. การประกันคุณภาพภายใน 14. การประกันคุณภาพโดยภายนอก	8. การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา 9. การให้บริการแนะแนวเกี่ยวกับอาชีพ 10. การกำหนดนโยบายแผนงาน และระบบสนับสนุนการวิจัย 11. การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการวิจัย 12. การเผยแพร่และการยอมรับ ผลงานวิจัย 13. การกำหนดวัตถุประสงค์และ แผนงานพัฒนานิสิตนักศึกษา 14. การดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา 15. การกำหนดวัตถุประสงค์และแผนงาน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 16. การดำเนินงานทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม 17. การประกันคุณภาพภายใน 18. การประกันคุณภาพโดยภายนอก	6. การกำหนดนโยบายแผนงาน และ ระบบสนับสนุนการวิจัย 7. การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการวิจัย 8. ผลงานการวิจัย 9. การกำหนดวัตถุประสงค์และ แผนงานการบริหารวิชาการ 10. การดำเนินงานกิจกรรม การบริหารวิชาการ 11. การกำหนดวัตถุประสงค์และแผนงาน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 12. การดำเนินงานทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม 13. การประกันคุณภาพภายใน 14. การประกันคุณภาพโดยภายนอก	6. การมีส่วนร่วมในการบริหาร 7. การแสวงหาแหล่งเงินงบประมาณ 8. การจัดสรรและการตรวจสอบ งบประมาณ 9. การประกันคุณภาพภายใน 10. การประกันคุณภาพโดยภายนอก	เลือกตอบ

แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของตัวบ่งชี้ระบบการประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตามแนวทางของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการนำคะแนนความสำคัญที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในรอบแรกมาให้กับกลุ่มตัวอย่างพิจารณาอีกครั้งว่าเห็นด้วยกับคะแนนความสำคัญของตัวบ่งชี้ที่ได้หรือไม่ หากไม่เห็นด้วยก็สามารถกำหนดคะแนนใหม่ได้ สำหรับแบบสอบถามชุดที่ 2 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากการตอบในรอบแรกมาคำนวณหาคะแนนความสำคัญของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบ แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามชุดที่ 2 โดยมีวิธีการดังนี้

1.1 นำค่าความถี่ของตัวบ่งชี้ที่ถูกเลือกมาคำนวณหาค่าร้อยละของคน que เลือกตัวบ่งชี้แต่ละตัว

1.2 นำค่าร้อยละที่ได้จากข้อ 1.1 มากำหนดเป็นค่าคะแนนความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามค่าร้อยละที่ได้ เช่น ตัวบ่งชี้ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของคณะมีทิศทางการปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกันกับที่มหาวิทยาลัยกำหนด มีค่าร้อยละเท่ากับ 63 ดังนั้นคะแนนความสำคัญของตัวบ่งชี้นี้มีค่าเท่ากับ 63 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาอีกครั้งว่าเห็นด้วยกับคะแนนความสำคัญของตัวบ่งชี้ที่ได้หรือไม่ หากไม่เห็นด้วยก็สามารถกำหนดคะแนนใหม่ได้

2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม โดยได้แบบสอบถามที่มีโครงสร้างเนื้อหาและจำนวนข้อ ดังแสดงในตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 โครงสร้างเนื้อหาและจำนวนข้อของแบบสอบถามชุดที่ 2

เนื้อหา	จำนวนข้อ
1. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงาน	10
2. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน	23
3. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา	9
4. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 4 การวิจัย	10
5. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 5 การบริการวิชาการแก่สังคม	7
6. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	6
7. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 7 การบริหารและจัดการ	19
8. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ	8
9. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ	9
รวม	101

3) นวัตกรรมสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ โดยผู้วิจัยได้ทดลองใช้แบบสอบถามกับผู้บริหาร อาจารย์ ข้าราชการสาย ข และสาย ค ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 8 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 2 คน อาจารย์ จำนวน 2 คน ข้าราชการสายการสาย ข จำนวน 2 คน และ ข้าราชการสาย ค จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ในด้านคำสั่งและข้อความถามว่า มีความกำกวมหรือไม่ ผลจากการทดลองใช้แบบสอบถามพบดังนี้

3.1 ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ผู้ตอบจำนวน 7 คน เห็นว่าภาษาชัดเจนดีแล้ว มีผู้ตอบเพียงคนเดียวที่เห็นว่าภาษาที่ใช้ยังไม่ชัดเจน สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายกว่านี้

3.2 คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบจำนวน 7 คน เห็นว่าคำชี้แจงเข้าใจง่ายอ่านครั้งเดียว ก็สามารถตอบได้ มีผู้ตอบเพียงคนเดียว ที่เห็นว่าคำชี้แจงเข้าใจยาก สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ น่าจะแยกประเด็นให้เห็นชัดเจน

3.3 รูปแบบของแบบสอบถาม ผู้ตอบจำนวน 6 คน เห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสมดีแล้ว มีผู้ตอบ 2 คน เห็นว่ายังไม่เหมาะสม สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ ให้จัดเรียงลำดับความสำคัญแทนการเปรียบเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง โดยมีเนื้อหา รูปแบบของ ข้อคำถาม และการให้ค่าคะแนน ดังแสดงในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.8 โครงสร้างเนื้อหาและรูปแบบของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของ
ตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตามแนวทาง
ของทบวงมหาวิทยาลัย

เนื้อหา	เนื้อหาย่อย	รูปแบบของข้อคำถาม	การให้ค่าคะแนน
1. ตัวบ่งชี้องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงาน	1.1 ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ 1.2 แผนงาน 1.3 การประเมินแผนงานและโครงการ	เต็มค่า	ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน จึงมีคะแนนตั้งแต่ 1-100 คะแนน
2. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน	2.1 หลักสูตร 2.2 อาจารย์ 2.3 กระบวนการเรียนการสอน 2.4 นักศึกษา 2.5 การวัดและประเมินผล 2.6 ปัจจัยเกื้อหนุน	เต็มค่า	ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน จึงมีคะแนนตั้งแต่ 1-100 คะแนน

ตารางที่ 3.8(ต่อ)

เนื้อหา	เนื้อหาย่อย	รูปแบบของข้อคำถาม	การให้คะแนน
3. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนาหลักสูตร นศึกษา	3.1 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของ นิสิตนักศึกษา 3.2 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา 3.3 การให้บริการแนะแนวเกี่ยวกับ อาชีพ	เติมค่า	ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน จึงมีคะแนนตั้งแต่ 1-100 คะแนน
4. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 4 การวิจัย	4.1 นโยบาย แผนงาน และระบบ สนับสนุนการวิจัย 4.2 ทรัพยากรเพื่อการวิจัย 4.3 ผลงานวิจัย	เติมค่า	ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน จึงมีคะแนนตั้งแต่ 1-100 คะแนน
5. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 5 การบริการวิชาการแก่สังคม	5.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน 5.2 การดำเนินงาน	เติมค่า	ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน จึงมีคะแนนตั้งแต่ 1-100 คะแนน
6. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	6.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน 6.2 การดำเนินงาน	เติมค่า	ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน จึงมีคะแนนตั้งแต่ 1-100 คะแนน
7. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 7 การบริหารและจัดการ	7.1 โครงสร้างและระบบการบริหารงาน 7.2 อำนาจหน้าที่ของบุคลากร 7.3 ระบบการคัดเลือกบุคลากร 7.4 ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ 7.5 การมีส่วนร่วมในการบริหาร	เติมค่า	ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน จึงมีคะแนนตั้งแต่ 1-100 คะแนน
8. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ	8.1 แหล่งเงินงบประมาณ 8.2 การจัดสรร และการตรวจสอบ	เติมค่า	ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน จึงมีคะแนนตั้งแต่ 1-100 คะแนน
9. ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกัน คุณภาพ	9.1 การประกันคุณภาพภายใน 9.2 การประกันคุณภาพโดยภายนอก	เติมค่า	ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน จึงมีคะแนนตั้งแต่ 1-100 คะแนน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งทางไปรษณีย์ และด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร อาจารย์ ข้าราชการสาย ข และข้าราชการสาย ก

2. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ติดตามการตอบกลับโดยส่งจดหมายเพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม และติดตามการตอบกลับอีกครั้งหลังจากได้ติดตามครั้งแรกแล้ว 2 สัปดาห์ ด้วยวิธีเดียวกันได้รับแบบสอบถามกลับคืน 353 ฉบับ จากที่ส่งไปทั้งหมด 549 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 64.30

3. ทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก มีแบบสอบถามที่ถูกคัดออกทั้งสิ้น 22 ฉบับ ดังนั้นจึงเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และสามารถนำไปวิเคราะห์ได้จำนวน 331 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 60.29 สำหรับวิธีการคัดเลือกแบบสอบถามมี 2 วิธีดังนี้

3.1 พิจารณาจาก Comment ของผู้ตอบ ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก ผู้ตอบระบุถึงปัญหาในการตอบ เช่น "ไม่มีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ" "ไม่สามารถตอบได้ เพราะไม่มีข้อใดชัดเจน" "ไม่แน่ใจคำตอบนะ แต่พยายามตอบให้" เป็นต้น กรณีดังกล่าวแบบสอบถามจะถูกคัดออกเนื่องจากผู้ตอบไม่มีความรู้ในเรื่องที่ตอบ

ส่วนลักษณะที่สอง ผู้ตอบมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในปลายเปิด เช่น "ความทันสมัยของหลักสูตรควรพิจารณาจากการปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ไม่จำเป็นต้องทุก 5 ปี อาจจะทุก 3 ปี" "คุณภาพของนักศึกษาควรวัดจากการมีงานทำและการยอมรับของสังคมด้วย" เป็นต้น ในกรณีนี้จะคัดไว้ เนื่องจากแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบมีความตั้งใจในการตอบและน่าจะตอบอย่างมีความรู้ วิธีการนี้สามารถคัดเลือกแบบสอบถามออกได้ทั้งสิ้น 22 ฉบับ

3.2 การตรวจสอบภาระงานของผู้ให้ข้อมูลกับข้อคำถาม

โดยการพิจารณาถึงตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูลว่าปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับอะไรบ้าง และสามารถจะให้ข้อมูลในเรื่องใดบ้าง นำไปเปรียบเทียบกับข้อคำถาม หากข้อคำถามใดที่ผู้ตอบตอบมาแต่ไม่ตรงกับภาระงาน ข้อคำถามนั้นจะถูกตัดทิ้ง เพราะผู้ตอบไม่มีความรู้ที่จะตอบในข้อคำถามนั้นได้ แต่การคัดเลือกวิธีนี้ ไม่ได้คัดเลือกแบบสอบถามออกทั้งหมด จะคัดเลือกออกเฉพาะข้อที่ไม่ตรงกับภาระงานของผู้ตอบ

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์มาลงรหัส (Coding) เพื่อใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาคะแนนความสำคัญของตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามชุดที่ 2

5. เก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่สอง โดยผู้วิจัยไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และใช้วิธีการติดตามการตอบกลับเช่นเดียวกับการเก็บข้อมูลในรอบแรก ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 289 ฉบับ จากที่ส่งไปทั้งหมด 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.31

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัย โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน ดังนี้

1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ดังนี้

1.1 เพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มตัวอย่างใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 เพื่อหาคะแนนความสำคัญของตัวแปรที่บ่งชี้ระบบประกันคุณภาพเพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามชุดที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
1 เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพ ตามองค์ประกอบของคุณภาพ 9 องค์ประกอบของทบวงมหาวิทยาลัย ว่าในแต่ละองค์ประกอบประกอบด้วยตัวบ่งชี้อะไรบ้าง	1.สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพ ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่อยู่ใ-โครงการนำร่องเกี่ยวกับประกันคุณภาพการศึกษา ในแต่ละองค์ประกอบของคุณภาพทั้ง 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บริษญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงาน 2) การเรียนการสอน 3) กิจกรรมการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษา 4) การวิจัย 5) การบริการวิชาการแก่สังคม 6) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7) การบริหารและจัดการ 8) การเงินและงบประมาณ 9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ	2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ดังนี้ 2.1 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อหาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ รวมทั้งวิเคราะห์หาค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ได้แก่ ค่าสถิติไค - สแควร์ (Chi-square) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR)